

GÜNLÜK ORTADOĞU BÜLTENİ

17 ARALIK 2009

IRAK

- Irak Başbakanı Nuri El Maliki, geçen hafta meydana gelen kanlı saldırılarda Irak polisinin ve güvenlik güçlerinin bulunduğunu iddia etti. Maliki, militanların polis ve güvenlik güçlerine sızdığına dair güçlü şüphelerinin olduğunu ve 8 Aralık'taki saldırılarda en az 45 güvenlik görevlisinin olduğunu tahmin ettiklerini söyledi. Maliki ayrıca, bombalı saldırılar önceden haber verenlere 85.000 dolar civarında ödül vereceklerini belirtti. (*Asharq Al Aswat*)
- Irak Başbakanı Nuri El Maliki; içişleri bakanlığı bünyesinde; istihbarat ve güvenlik alanlarında eşgüdüm sağlamak amacıyla yeni bir araştırma birimi oluşturulacağını açıkladı. Buna göre araştırma birimi, Irak'ta meydana gelen patlamalarla ilgili incelemelerden sorumlu olacak ve birim içerisinde güvenlikten sorumlu bakanlıkların temsilcileri olacak. Maliki ayrıca Baas Partisi'nin yeni parlamentoya girmemesi gerektiğini ve bölge ülkelerinden ülkelerinin iç işlerine müdahalelerin bulunduğunu söyledi. (*Aswat Al Iraq*)
- Irak Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari, "Irak'ın geleceği üzerindeki rekabet iki Arap olmayan devletten, İran ve Türkiye'den geliyor", dedi. Irak Dışişleri Bakanı aynı toplantıda, Irak ile Suriye arasındaki krizin devam ettiğini söyledi ve Suriye-Irak ilişkilerinin yeniden rayına oturtulması için yoğun çaba içinde olduklarını belirtti. (*El Hayat*)
- Irak İslam Yüksek Konseyi Başkanı Ammar El Hekim, Irak'ta artık sadece bir partinin ya da etnik grubun ülkeyi yönetemeyeceğini söyledi. Hekim, Irak ve İran ilişkilerinin olumlu ve iyi yönde olduğunu ifade etti. Ayrıca İran'la ilişkilerde mesafeli durmak gerektiğini söyleyenlerin olduğunu; ancak Arap ülkeleri ve İran'a olan yakınlığın aynı seviyede olması gerektiğini dile getirdi. (*Aswat Al Iraq*)

- Irak'ın başkenti Bağdat'ta bit otobüse düzenlenen bombalı saldırıda 2 kişi hayatını kaybetti, 5 kişi de yaralandı. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, İngiltere Büyükelçisi ve beraberindeki bir heyetle bir araya geldi. Görüşmelerde iki ülke arasındaki ilişkiler konuşuldu. *(Aswat Al Iraq)*
- Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin Başbakanı Berham Salih, gelecek hafta İran'ı ziyaret edecek. Salih, İran'da Cumhurbaşkanı, Dışişleri Bakanı ve Ulusal Güvenlik Konseyinin Başkanı ile görüşecek. *(Aswat Al Iraq)*

İRAN

- ABD Başkanı Barak Obama, Çin Devlet Başkanı Hu Jintao'ya; İsrail'in İran'ın nükleer tesislerine saldırısını daha fazla önleyemeyeceklerini söyledi. İsraili yetkililere göre; Çin, İran'ın nükleer çalışmalarını kınama konusunda ikna olmuş görünüyor. Buna göre, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un itirazlarına rağmen Rusya Devlet Başkanı Dmitri Medvedev de İran'a yaptırım uygulama konusunda istekli bulunuyor. *(Haaretz)*
- Almanya'da Siemens şirketi İran'a yaptığı satışlar hakkında soruşturma geçiriyor. Siemens'in İran'daki ticaret hacmi yıllık 1 milyar dolara yaklaşıyor. Siemens hakkında başlatılan soruşturmanın temelinde, İran'a sattığı 16 milyon avroluk, nükleer amaçlarla kullanılacak turbo kompresörler bulunuyor. Siemens, İran'la ilişkileri nedeniyle sivil toplum kuruluşlarından da yoğun eleştiriler alıyordu. Birkaç ay önce Siemens ve Nokia'nın ABD'deki bazı anlaşmaları, İran istihbaratına dinleme amacıyla sattığı cihazlar nedeniyle iptal edilmişti. *(Haaretz)*
- İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad, bugün atom bombasının, özelliğini kaybettiğini ve atom bombasına sahip olmanın bir güç olduğunu düşünenlerin siyasi açıdan geride kaldığını vurgulayarak "atom bombasının tek işlevinin öldürmek olduğuna insanlık için en kötü silah olduğuna inanıyoruz. Biz de insanların öldürülmesine şiddetle karşıyız. İran milletinin birçok düşmanı olduğu doğrudur; ancak kendimizi savunmak için atom bombasına ihtiyacımız yok. İran İslam Cumhuriyeti inancı açısından atom bombasına karşı ve bu yüzden dünyanın silahsızlanmasını istiyor. Atom bombaları ve kitle imha silahları insanlık için bir tehdittir", dedi. *(IRNA)*

- İngiltere Başbakanı Gordon Brown, İran'ın Sacil-2 füzelerini başarıyla test ettiğini duyurmasının ardından, İran'ı sert yaptırımlar konusunda uyardı. (*Daily Telegraph*)
- İran'ın OPEC Temsilcisi Seyyid Muhammed Ali Hatibi, OPEC üyelerinin şu ana kadar petrol üretim tavanını değiştirme konusunda bir görüşleri olmadığını ve muhtemelen Angola'da yapılacak OPEC toplantısında petrol üretim tavanının değişmeyeceğini belirtti. Hatibi, varil başına 70 dolara inen petrol fiyatındaki bu düşüşün nedeni konusunda "doların değer kazanması, ABD ekonomisinin kötü durumu ve bunun petrol piyasası üzerindeki olumsuz etkisi, OPEC petrol üretiminin artması ve petrol şirketleri tarafından petrol satışının düşmesi, son günlerde petrol fiyatlarının düşmesinin başlıca nedenleri arasında yer alıyor", diye konuştu. (*IRNA*)
- Macar petrol ve gaz şirketi COE'su Zsolt Hernadi, er ya da geç İran gazının Nabucco'ya dahil olacağını açıkladı. (*IRNA*)
- İran, gelecek hafta İran-Umman Savunma İşbirliği Toplantılarının 8.'sini düzenlemeye hazırlanıyor. İki ülke savunma alanında işbirliği çalışmalarını gözden geçirecek. (*IRNA*)
- İsviçre merkezli Credit Suisse Bankası'nın, 10 yıldır İran'a yönelik yaptırımların delinmesine aracı olduğu ortaya çıktı. Credit Suisse, yaptırımları deldiği için Amerika'ya 536 milyon dolar ceza ödeyecek. Daha önce İngiliz Bankası Lloyds da, benzer suçlamalar sonucu Amerikan makamlarına 350 milyon dolar ödemişti. Lloyds'un İranlı müşterilerle 2003 yılında bağlantısını kesmesi sonucunda, bu bankanın müşterileri de Credit Suisse'e yöneldi. İsviçre bankasının İranlı müşterileri için yaptığı işlemler 3 yılda dört katına çıktı. Bankanın 2006 yılında bu işlemlere son verdiği belirtiliyor (*CNN Türk*)
- Karabağ sorununda İran'a arabulucu olma teklifi götürülen Azerbaycan, Tahran ile ilişkisini derinleştiriyor. Avrupa'yı, Rusya, Azerbaycan ve İran üzerinden Asya'ya bağlayacak kuzey-güney demiryoluna hız verildi. (*CNN Türk*)

İSRAİL- FİLİSİN

- İsrail Eski Başbakanı Ehud Olmert Batı Şeria'daki yerleşimler karşılığında Filistinlilere Gazze Şeridi sınırı civarından ve Judean Çölü doğal rezervinden yer vermeyi önerdi. (*Haaretz*)

- Filistin Kurtuluş Örgütü Konseyi Mahmud Abbas'ın yeni seçimlere kadar başkanlık süresinin uzatılması kararını onayladı. Hamas, kararı yasadışı olması gerekçesiyle kınadı. (*The Jerusalem Post*)
- HAMAS, örgütü yalanlarıyla kötülediği gerekçesiyle Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas hakkında dava açtı. Hamas'ın üst düzey siyasi liderlerinden Mahmud Zahar yaptığı açıklamada, davanın Abbas'ın özellikle, Gazze Şeridi'ndeki İsrail askeri operasyonu sırasında Hamas liderlerinin Mısır'a kaçtığı yolundaki sözleri nedeniyle açıldığını bildirdi. (*Palestine Information Center*)

LÜBNAN

- Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman Amerika'da ABD Başkanı Barack Obama ile görüşmesinden sonra Arap büyükelçileri delegasyonu ile görüştüğünü ve Obama ile konuştuğu konular hakkında bilgi verdiğini ifade etti. Ayrıca Süleyman, Obama ile Lübnan'ın İsrail'e karşı kendini savunma gereksinimi, ülkenin güneyini savunabilmek amacıyla Amerika'dan askeri yardım talebi, terörizmle mücadele ve Filistinli mültecilerin geri dönüş hakkı konusunda görüşüklerini açıkladı. (*The Daily Star*)
- Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman başsağlığı dilemek amacıyla bugün Suriye'yi ziyaret edecek. Ziyarette ABD Başkanı Barack Obama ile görüştükleri konuları Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'la paylaşacağı söyleniyor. (*Now Lebanon*)

SURİYE

- Türkiye Turizm ve Kültür Bakanlığı Vekili İsmet Yılmaz; önümüzdeki birkaç sene içinde Suriye'nin Türk turizminin akınına tanık olacağını, önemli bir ortak olarak gördükleri Suriye ile ilişkilerin sadece turizm alanında değil bütün alanlarda gelişeceğini söyledi. Yılmaz Türk vatandaş ve yatırımcılara Suriye'yi ziyaret etme, turistik mekânlarını tanıma, yatırım alanında sağladığı kolaylıklardan ve bereketinden yararlanma çağrısı yaptı. (*SANA*)

- Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad, kardeşi Mecid El-Esad'ın vefatından dolayı başsağlığı dileklerinde bulunmak için Şam'a giden Ürdün Kralı İkinci Abdullah'ı kabul etti. Görüşmede özellikle işgal altındaki Filistin toprakları olmak üzere bölge ve uluslararası arenadaki gelişmeler de değerlendirildi. (SANA)

MISIR

- Mısır Dışişleri Bakanı Ahmed Ebul Geyt; ABD ve Fransa ile birlikte, 4 Haziran 1967 sınırlarını temel alacak İsrail- Filistin görüşmelerini başlatmayı planladıklarını söyledi. Geyt, önceki yaklaşımlarının yanlış olduğunu ve ABD'nin de bakışını değiştirmek zorunda hissettiğini ifade etti. Mısır Dışişleri Bakanı, taraflar arasındaki görüşmelerin, "ufak bölge değişiklikleriyle 1967 yılındaki sınırlar içerisinde bir Filistin Devleti, Doğu Kudüs'ün Filistin Devleti'nin başkenti olması, bütün mülteciler için ve güvenlik konularında geçerli bir anlaşma, Arap dünyası ile İsrail arasında ilişkilerin normalleşmesi, görüşmeler tamamlanana kadar hiçbir yeni yerleşmenin olmaması" temelinde gerçekleşmesi gerektiğini dile getirdi. Geyt'e göre, ABD de çözüm için yakın zamanda yerini alacak. Diğer taraftan Geyt, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi çatısı altında bir çözümün hayata geçebileceği olasılığına da değindi. (Haaretz)
- Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek iki gün süren Türkiye ziyaretini tamamladı. Ankara'da Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve diğer yetkililerle bir araya gelen Mübarek'in görüşmelerinde Ortadoğu barış sürecine ağırlık verildi. Gül'le ortak basın toplantısı düzenleyen Mübarek, ülkesinin Filistinlileri birleştirmeyi amaçlayan çabalarına değindi. Ayrıca Mübarek, Filistin Devletinin kurulması ve Doğu Kudüs'ün de başkent olmasına destek verdiğini söyledi. (VoaNews)

KUVEYT

- Kuveyt Parlamentosunda yapılan oylama sonucu, kamu kaynaklarını kötüye kullandığı suçlamasıyla karşı karşıya olan Kuveyt Başbakanı Şeyh Nasır Al Muhammed El Sabah yerini korudu. Parlametonun 50 üyesinden 35'i Kuveyt Başbakanı'nın lehinde oy kullandı. Bunun yanında Şeyh Nasır, iddialar hakkında soruşturma geçirecek. (Asharq Al Aswat)

YEMEN

- Somalili diplomat Hüseyin Hacı Ahmet; Somalili mültecilerin, Yemen'deki Husi militanlarına katılmaya zorlandıklarını, kabul etmeyenlerin de idam edildiğini söyledi. Geçen yıl 16.000 Somalili mülteci, iç savaştan kaçarak Yemen'e sığınmıştı. (BBC)
- Yemen güvenlik kuvvetleri, intihar saldırısı planı yapan El Kaide üyelerine operasyon düzenledi. Abyan şehrinde gerçekleşen operasyonda 34 El Kaide militanı öldürülürken, 17'si de tutuklandı. El Kaide planına göre 8 intihar bombacısı bellerine bağladıkları bombalarla yabancı ve yerel hedeflerin yanında okullara saldırılar düzenleyecekti. (Reuters)

AFGANİSTAN-PAKİSTAN

- Asia Times Gazetesi'nde Gareth Porter'ın analizine göre, Aralık ayının başında Taliban liderliğinin Afganistan'ın başka ülkelere saldırılar düzenlemek için kullandırmayacaklarına dair hukuksal garantiler içeren teklifine karşı Amerikan yetkililerinin yorumsuz ve sessiz kaldığını belirtiyor. Taliban'ın teklifinde adı geçmese de, ABD'nin Afganistan'daki varlık sebebinin El-Kaide'nin güvenli bir sığınak bulmasını engellemek olması bakımından kastedilenin El-Kaide olduğu tahmin ediliyor. Bu bağlamda Taliban ile görüşme ihtimalleri gündeme geldiği belirtiliyor. (Asia Times)
- Bölge ziyareti kapsamında Pakistan'a giden ABD Genelkurmay Başkanı Mike Mullen, Kabil'de Pakistan Başbakanı Yusuf Rıza Gilani ve Genelkurmay Başkanı Eşfak Kayani ile görüştü. Görüşmenin gündemini ABD'nin Afganistan'daki yeni stratejisi oluşturdu. (Dawn Gazetesi, Pakistan)
- Pakistan'da Yüksek Mahkeme'nin Devlet Başkanı Asif Ali Zerdari'yi yolsuzluk suçlamalarından koruyan hükümleri iptal etmesinden sonra muhalefet Zerdari'nin istifasını istedi. Pakistan Müslüman Birliği partisinden yetkililer Zerdari'nin anayasadan kaynaklanan dokunulmazlığının arkasına sığınmayıp istifa etmesinin gerekli olduğunu iddia etti. (Al Jazeera)
- ABD'nin Pakistan'ın Kuzey Veziristan bölgesinde insansız hava aracı ile düzenlediği saldırıda 2 militanın öldüğü bildirildi. (Dawn Gazetesi, Pakistan)

ORTADOĞU GENEL

- Kuveyt'teki K3rfez İşbirliği Konseyi Zirvesi'nden Suudi Arabistan'a tam destek ıktı. Zirvede, Suudi Arabistan'ın ülkesini ve vatandaşlarını korumaya hakkı olduğu vurgulandı. Zirvede ayrıca Yemen'in bütünlüğü ve istikrarının 3nemine değinildi. Bununla beraber Konsey'in başkanlığına Bahreyn Dışışleri Bakanı General Abdl Rahman El Attiyah seçildi. Seçimden sonra Attiyah, hızlı müdahaleler için ortak bir askeri gücün oluşturulacağını s3yledi. (*Asharq Al Aswat*)